

DIRECTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
== INAPOIAZĂ ==

Unitatea

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 150 Lei
Pe 6 luni . . . 75 Lei
Pe 3 luni . . . 40 Lei
Pentru America 2 Dolari
Numărul 3 Lei

Pentru inserate se plătesc 5 lei de șir garmond
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

In fața unui mormânt

— Baronul Basiliu L. Popp și Blajul —

de Dr. CORIOLAN SUCIU.

Bătrâna noastră Asociațiune și-a chemat din nou membrii săi la adunarea generală, care în anul acesta are loc în orașul, unde a propovăduit înainte cu 150 de ani, ca paroh și protopop al bisericii noastre, nemuritorul Petru Maior, și unde de 50 de ani se odihnesc rămășițele pământești ale baronului Basiliu Ladislau Popp, mort ca președinte al Astei.

După 50 de ani Asociațiunea revine din nou la locul, unde își ținea adunarea generală din 1875 și unde după parastasul slujit pentru odihna sufletască a fostului ei președinte, membrii de atunci ai Astei, au ascultat cu pietate elogiul marelui repausat, rostit de către însuflețitul profesor universitar dela Cluj Dr. Gregoriu Silași.

În momentul când aceste șire vor vedea lumina tiparului, la mormântul lui Basiliu L. Popp din cripta familiară a Măreștilor se vor aprinde din nou luminile, înalt Prea Sfințitul Mitropolit dela Blaj — încunjurat de fii săi suflatești și de toți acei, pe cari dragostea pentru străvechea noastră instituție culturală și simțământul de pietate față de memoria marilor noștri bărbați din trecut îi vor fi adunat la acest loc —, va ridica rugăciuni pentru odihna marelui dispărut.

Blajul și-a trimis reprezentanții săi, cari din prilejul comemorării de 50 de ani dela moartea lui Basiliu L. Popp, să se roage pentru sufletul lui, să cinstească memoria celui ilustru dispărut, care „între ai săi a venit și ai săi pe dânsul nu l-au primit“.

Și n'nt'adevăr, legătura pe care a avut-o fiul preotului unit din Berind — lângă Cluj — cu metropola credinței sale, Blajul, a fost o legătură, care formează capitolul cel mai zburliumtat din viața aceluia, a cărui aducere aminte o sărbătorim azi.

Într'o vreme, când afară de preoție și de amărâta de dascălie, alte cariere nu erau accesibile fiilor de români, Basiliu Popp, deși iurist absolut, cere primirea la teologie. Episcopul Lemeni, acest mare, dar pe nedreptul defăimat, arhieru, voind să-și aibă atât la liceu cât și la teologie un corp profesoral de elită, îl trimite în 1838 pentru studii teologice mai înalte la universitatea din Viena. Reîntors la 1842, e numit profesor de matematică, deși nu se hirotonește, și cu toate că hirotonirea ca celibere era o condiție, fără de împlinirea căreia cineva nu putea rămâne la catedra de profesor. Cel care nu se arăta aplicat să ia asupra sa jertfa statutului celibitar, ci se căsătoria, era îndrumat la parohie.

Basiliu Popp a fost dintre aceștia din urmă.

Deși bine știa, că tradiția era „non alios quam ordinatos presbyteros ad professuram

applicare“, deși la cariera de profesor, în care se simțea stăpân, nu bucuros ar fi renunțat, el nu pregetă să spună episcopului Lemeni: „Decrevi quidem matrimonium inire, quum melius sit nubere quam uri“. — Mai izbucni și nefericitul proces stârnit și alimentat în decurs de ani de zile (1843—1846) împotriva episcopului Lemeni, și încă de aceia pe cari acesta i-a avut atât de dragi și pentru formarea carierei căroră bunul episcop a fost scris și chiețuit atât de mult.

Nu este aici locul să fac istoricul și să arăt dedesupturile puțin onorabile ale procesului lemenian, peste care a trecut cu o ușurătate puțin scuzabilă acel care a scris monografia persoanei aflate în centrul acestui odios proces. Mi-ar trebui mult spațiu, și nu e aici locul, să arăt și numai rolul lui Basiliu Popp, care s'a raliat și el, deși cu unele rezerve și retractări, la acțiunea liberală a lui Bărnuțiu.

Îndrumat în repețite rânduri să meargă la parohie (Bobota, Derșida mare, Alecuș), Basiliu Popp n'a voit să-și părăsească catedra, în care a stat chiar și atunci când nu i-se mai plătea salariul (din 1 Oct. 1844), ci și-a legat soartea de soartea celorce, la sfârșitul procesului — care a răscolit cele mai joshnice patimi și a tulburat o dieceză, întinsă atunci peste Ardealul întreg —, au trebuit să părăsească Blajul.

Având ca rezervă a doua carieră, Basiliu Popp depărtându-se din Blaj, s'a îndreptat spre alte țărâhuri. Situația politică creată prin jertfele revoluției sângeroase din 1848/49, i-au deschis noi orizonturi, făcând să secere aici roadele carierei sale inițiale. În situațiile înalte pe cari le-a binemeritat, el n'a uitat, mai ales după dualismul din 1867, care ne sacrifică tendinței de hegemonie și de maghiarizare a Ungurilor, să apere cu tărie autonomia bisericii, a cărei fiu era.

Azi, noi depunem flori și ridicăm rugăciuni la mormântul lui, și nu cercăm să arătăm din vina cui a fost acea „felix culpa“, în urma căreia el a devenit ceea ce a fost. —

Membrii „Astei“ adunați acum în orașul care adăpostește rămășițele pământești ale președintelui ei de acum 50 de ani, pe lângă datoria de pietate față de marele dispărut își vor fi împlinit, sperăm, și o altă datorie, aceea de-a fi făcut ca în sinul acestei onorabile instituții de cultură românească să se reîntroneze tradiția și spiritul fondatorilor, de pe urma căroră unitul Ladislau Popp a putut ajunge președintele ei.

În jurul facultății noastre de teologie. Nu de mult a apărut în organul eparhiei ortodoxe din Cluj un comunicat, în care referitor la Academia de teologie ortodoxă de acolo se spun următoarele: „Având în vedere că în cel mai scurt timp se va transforma în *facultate teologică pe lângă universitate*, în viitor se vor primi elevi numai cu examenul de maturitate. Acest institut va fi asimilat cu facultatea din București și Cernăuți“. Iar puțin după aceea s'a putut citi în acelaș organ de publicitate, că consiliul profesoral dela această Academie teologică a și ales un decan, în persoana cutărui profesor, căruia i-se dorește mult spor la muncă. —

Dupăce ortodoxia ardeleană și-a creat în ultimul timp două eparhii nouă, la Cluj și Oradea-mare, fiind pe cale să mai înființeze și o a treia la Timișoara, iată deci că se pregătește acum foarte serios și pentru a ridica Academia sa de teologie din Cluj la rangul de facultate, incorporând-o universității de acolo.

În fața acestei situații, ne simțim datori a pune din nou chestiunea unei facultăți de teologie a bisericii noastre. Ideea este veche, încă de pe vremea primului minister al României întregite, când era destul de aproape și de realizare, și — cu toatăce a fost ținută mereu la suprafață — de atunci ea a rămas tot în aer, ba se pare că sanzele ei de realizare apropiată ar fi azi mult mai mici decât atunci la început.

Dar situația aceasta nu mai poate să dănuiască. Universitățile din străinătate, foarte costisitoare de altfel, nu ne pot crește numărul necesar de teologi universitari, de cari avem nevoie pentru trebuințele primordiale ale bisericii noastre. Alături de mișcarea fraților ortodocși, cari deși au în țară două facultăți de teologie (București și Cernăuți), mai cer și o a treia la Cluj — și te pomenești că se gândesc poate și la una a patra în Oradea-mare —, trebuie să înviem deci și noi vechea idee, stăruiind cu mai multă insistență decât până acum pentru realizarea ei.

O hotărîre recentă a profesorilor noștri de teologie, cari încă s'au ocupat de chestiune, cere acelaș lucru și de aceea ne place să credem, că înfăptuirea vechiului gând nu poate să mai întârzie prea mult.

Dela o școală normală. E vorba de școala din Satu-mare, asupra căreia ziarul „Patria“ din Cluj publică în numărul său dela 27 August date cu adevărat revoltătoare, arătând, în graiul atât de elocvent al cifrelor, că dintre 237 elevi abia 69 sunt din părțile sătmărene, iar restul elevilor — întreținut în cea mai mare parte cu burse de stat — este recrutat din vechiul regat. Dar directorul numitei școli (un anumit I. Roman, având strașnice legături la Ierusalim) nu face, spune corespondentul „Patriei“, numai regionalism, ci și con-

fesionalism, „interzicând elevilor gr. catolici să cerceteze biserica legii lor“.

Or, lucrul acesta este pur și simplu inadmisibil. Și fiindcă, după informațiile ce avem, nu aceasta este singura școală normală de stat, în care se întâmplă astfel de abuzuri, suntem sigur, că autoritățile noastre bisericești vor interveni cu toată energia ca elevii noștri — câți biată pot să încapă în școlile normale de stat — să nu fie stânjeniți, ori chiar de-a dreptul împiedecați, în deprinderea culturii cărui aparțin.

Din arsenalul ortodoxiei

Sau: cum revine o parohie la credința legii vechi*).

Când mai în primăvară se spunea, că aci în Șeulia de câmpie ar fi trecut în 1924 la așa zisa ortodoxie 98 inși, n'am dat nici o atențiune acelei exaltări, știind că de când păstoresc în această comună au trecut din cauza concubinajului fericitor de ortodoxie numai șapte familii, dar și din acelea două s'au reintors, văzând primejdia în care intrase.

Acum însă, când revista oficială a eparhiei ortodoxe din Cluj, sub titlul cât pumnul „Sfințire de clopote în Șeulia“, afirmă, că aci e „parohie... revenită la credința legii vechi“, având „clopote mari“, „sfințite“... dăunăzi cu grozav alaiu, cu „popor din jur“... cu „steagul societății tinerimii...“, nu pot să nu arăt lumii rușinea ce-o îndură acea gazetă, cu publicarea atâtor neadevăruri.

Adevărul e, că acea ortodoxie are aici numai vre-o câteva familii, aproape toți con-

*) Dupăcum spuneam într'un »telefon« al ultimului număr, o corespondență din Șeulia de câmpie, locul natal al directorului nostru, publicată în numărul dela 16 August c. al revistei »Renașterea«, organul oficial al eparhiei ortodoxe din Cluj, avea, între altele, și afirmația, că această parohie ar fi »revenit la credința legii vechi«. Amintind încă de atunci, că minciuna aceasta nu poate fi crezută nici chiar din partea onorabilei redacții ortodoxe, am ținut totuș să ne informăm cât mai autentic asupra marelui »eveniment« dela Șeulia. Ca rezultat publicăm aceste șire ale preotului nostru de acolo, cari ne prezintă în adevărata ei lumină armele celorce — cu tot eșcul străduințelor proselitiste de până acum și cu toată desaprobară fâțișă a întregii opinii publice — tot mai mult răvnesc o desființare a bisericii noastre

N. R.

cubinari, aleși pe sprânceană, de cari adevărata biserică alui Hristos, așa cum sunt, n'are lipsă, și li dojeneste să se îndrepte. Ei apoi nepricepând sinul iubitor al mamei lor, — din trufie (rădăcina tuturor păcatelor) se duc să pască porcii la streini, ca fiul cel rătăcit... Străinul li primește bucuros, doar sacul și-a găsit petecul.

„Parohie“ ortodoxă aci nu este, că 5—6 familii, vre-o 40 inși, nu o pot compune; „credința legii vechi“ aceia nu o pot avea, căci sunt concubinari, între ei și veri primari, iar dada lor e un alungător de mai multe femei, lăsându și copiii lui pe drumuri, silit chiar de legea civilă la ținerea lor... „Societatea tinerimei“ de aci nicicum n'a luat parte la minunata sfințire, ei fiind zi de sărbătoare după amiază, câți țigani erau prin apropiere și câți cască gură, s'au strâns acolo, dar numărul celor adunați n'a fost mai mare, de cât a celor ce aici pe sate se strâng din curiozitate și când vine un car cu oale. — Acesta e adevărul! Să nu se umfle deci broasca!

Și acum de încheiere încă un cuvânt: Va fi spre nefericirea neamului nostru, dacă guvernul va tolera mai departe ca în țara aceasta frumoasă, în holda verde a „Spiritalui Adevărului“ să-și poată sămăna neghina sa „Duhul a toată răutatea“.

Pr. Alexandru Valea.

Cronică bisericească.

Aniversara Conciliului din Nicea se va face la Roma în luna Septemvrie, pentru a oferi peregrinilor cari n'au putut vizita sfânta cetate în timpul solemnităților de canonizări și beatificări, bucuriile împreunate cu atari serbări mai de seamă. Important este, că serbările acestei aniversări se aranjează din partea „Congregației pentru biserica orientală, și că ele se vor inaugura prin o liturghie solemnă, pe care însuși sf. Părinte o va pontifica în San-Pietro după ritul oriental.

Terminul acestor serbări încă nu e fixat, și nu-i eschis ca el să cadă chiar pe vre-una din zilele, în cari se va găsi la Roma al doilea pelegrinaj al bisericii noastre.

*

O confederație catolică internațională. În zilele de 10—15 August s'a ținut la Oxford o conferență din cele mai importante pentru legăturile internaționale ale catolicismului universal.

La invitarea „Ligei catolice internaționale“ și a altor organizații similare, reprezentanții alor 27 națiuni, întruniți în congres, au hotărât aici, în prezența și cu binecuvântarea Cardinalului Bourne din Westminster, înființarea unei noi confederații internaționale cu sediul în Roma, care să centralizeze toate organizațiile, cari muncesc în această direcție. Scopul este de-a promova intențiunile sfântului Părinte al Romei referitoare la pacea dintre popoare și de-a îndruma pe viitor marile acțiuni catolice în chip unitar, fără considerare la frontierele politice ale singuraticelor țări. În scopul acesta, națiunile catolice cari nu au încă comitetele locale, vor fi invitate să-și constituie atari comitete menit a conlucra la această confederație internațională.

Vom primi deci și noi o atare invitație, întrând prin delegația ce o vom numi și noi într'o organizație de pe urma căreia ne poate veni nespuse de mult bine.

*

O nouă vizitație canonică în arhiepiscopia Blajului. Abia întors din vizitația canonică, făcută în părțile sălăjene, I. Preasfinția Sa p. mitropolit Vasile al Blajului va pleca în ziua de 7 Septemvrie într'o nouă vizitație canonică pe câmpia Ardealului.

Inceputul se va face cu sfințirea bisericii din frunțașă comună Râciul de câmpie, unde se fac mari pregătiri pentruca această sărbătoare a întregului jur să fie cu adevărat la înălțime. De aici calea de apostolie a înaltului păstor se va face după următorul itinerar: Lechincioara, Bozed, Moșa (9 Septemvrie), Almaș, Băla, Sânmărtin (10 Septemvrie), Ulieș, Sângeorz (11 Septemvrie), Sâmpetru, Pogăceaua (12 Septemvrie), Velcheriu, Miheș (13 Septemvrie), Zau, Săcal (14 Septemvrie), Șeulia și Grebeniș (15 Septemvrie).

Bogata câmpie a Ardealului, în care — dupăcum se știe — încă au început uneltirile fraților „neodihniți“, și care de foarte mult timp n'a mai avut parte de vizite arhieresti, așteaptă cu drag aceste zile de sărbătoare obștească.

*

Folța „Unirii“

Haina fără cusătură.

Un francez despre rolul bisericii noastre unite*).

de Dr. Coriolan Suciu.

IV

În vreme ce Heana își aranjează afacerile moșiei părințești, Olivier se îndreaptă spre Blaj.

„Blajul pentru un călător grăbit sau rădu informat, nu e decât o stradă lungă care se termină într'o piață vastă. Pentru un spirit curios și mai bine informat, Blajul este un suvenir mare și un exemplu ilustru“.

La „Hotelul Transilvania“, unde poposește i-se dă informația să ia contact cu profesorul de teologie Ruso acesta însă lipsind din Blaj, Olivier e condus la canonicul Malan.

E chiar ziua Regelui. În catedrală servește însuși Mitropolitul. Olivier are deci norocosul prilej, de-a vedea o liturghie solemnă în catedrala din Blaj. — Din strana din fața iconostasului impozant, el urmărește cu evlavie și cu atențiunea încordată întreg decursul sfintei liturgii. În cadrul ritului oriental el simte aceeași credință, același altar, ca și'n fundul

*) Dând acum și sfârșitul acestui studiu, atragem deosebit atenția cetitorilor asupra părților lui referitoare la Blaj.

N. R.

Bretaniei. Emoționat el exclamă în sine: „Ei bine, iată deci, această dorită unire! Ortodoxii își pot recunoaște aici liturgia lor, mulțimea sfinților și a îngerilor lor, cântecul lor fără orgă, gestul măreț a celor cinci lumini încrucișate, pregătirea sfintei jertfe în dosul tainicelor uși întraurite, ceremonialul cu care sunt ei obicinuiți, iar noi catolicii, noi regăsim spiritul credinței noastre, substanța doctrinei noastre, gestul adevărului nostru“.

Olivier e cuprins apoi de un sentiment de tristețe, la cugetul, că o formulă așa de frumoasă, o concepție așa de fecundă, rămâne fără influință, fiindcă politica, detestabilul spirit de politică, și de data aceasta îi alterează curățenia.

Sfârșitul liturgiei unite i-se pare lipsit de clausulă, de acea frumoasă „Ite, missa est“ a ritului catolic. Dupăce însă mitropolitul iasă din catedrală, el rămâne cu convingerea fermă, că: „Biserica unită era într'adevăr singura legătură posibilă și acceptabilă între catolicism și ortodoxie, inelul care lega cele două pietri scumpe, diamantul Apusului și smaragdul Răsăritului. Formula era găsită. Slăbiciunea omenească numai, a împiedecat-o până acum de a se lăși“.

După liturghie convine cu tânărul, sprintenul și spiritualul canonic Malan, care în

grădina botanică, apoi în cabinetul său, îi dă relații detaliate despre trecutul bisericii române catolice în originile sale, și 'n special despre trecutul bisericii unite. Îi arată renașterea literară și culturală care s'a produs dela unirea cu biserica Romei; (nu dela cea a Principatelor cum a strecurat autorul din inadvertență) îl pune în curent cu spiritul de sacrificiu a Vlădicilor bisericii-unite, cari au creat tot ce se află românesc în Blaj, Beiuș și Oradimare; îi reamintește cuvintele pe cari i-le-a spus ambasadorul Franței, Saint-Aulaire, când se afla în refugiu la Iași: „Românilor, voi sunteți latini, dar voi nu puneți nimic veritabil latin în purtarea voastră. Voi ar trebui să faceți unirea cu Roma“. — Pare că am auzi cuvintele lui Le Cler, citate de dl Drăghicescu: rasă occidentală, cu obiceiuri orientale.

Olivier ascultă cu mult interes expunerile canonicului Malan, apoi vizitează locurile istorice și comorile Blajului: liceul, biblioteca centrală, Câmpia cu Piatra Libertății etc. În fața Câmpiei Libertății și a Crucii lui Iancu, Olivier rămâne adânc impresionat, ca în fața unui peisaj unde s'a petrecut istorie.

El se întreabă nedumerit, cum de o operă cu un caracter atât de practic, nu a întrunit încă toate asentimentele? Explicarea o află în nefasta politică, cu spiritul ei de ambiție, în răutatea rivalităților. Dacă în trecut România

Odăjdlle patriarhiei. Un recent consiliu ministri s'a ocupat probabil — în vederea apropiatei instalări a patriarhului român — și chestiunea odăjdiilor acestuia și un comu- dat din acel consiliu ne arată, că, odăj- și cărja Sanctității Sale, precum și cele te să împodobească clerul patriarhiei, s'au mandat la Paris". Costul lor este de câteva ioane Lei.

Luăm cu plăcere act de interesul ce artă guvernul chestiilor atât de interne și proprii ale cultului ortodox și credem, că — temelul „egalei protecțiuni" înscrise în constituția țării — biserica noastră se va bu- ra, când ar fi să prezinte o cerere similară, aceeași atenție.

Știri mărunte

Pentru restanțieri.

Incheindu-se întâia jumătate de an având încă foarte mulți abonenți n'au achitat abonamentul pe anul curs — ba mai avem și de cei cu stanțe pe anii trecuți —, rugăm stă- tor pe toți restanțierii noștri, să bi- voiască a ne plăti datoria cât mai ră întârziere, pentru ca și noi să pu- satisfac îndatoririlor grele, pe cari avem. **RED. ȘI ADM. „UNIRII”.**

Personale. I. Preasfinția Sa pâr. mitropolit ASILE a plecat ieri la Reghin pentru a par- la adunarea generală a »Astrei«. Reintors ședință va intra apoi la prima serie a exer- ilor spirituale preoțești, cari se vor ținea aici a partea pâr. canonic Octavian Domide dela rla.

— P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a nu- pe pâr. Augustin Ciceovan, preot al eparhiei Gherla, primit de curând în arhidieceză, de oh la Vidrasău, pe pâr. Vasile Popa de adm. rohia! la Sântă-Mărie, iar pe dșoara Claudia an, de profesoară la școala normală de fete, ințată anul trecut.

Un bust în onoarea lui Dr. Ioan hályi. Paralel cu serbările «Astrei» dela ghin, se aranjează pe ziua de 30 August fru-

moase serbări culturale și din partea despărță- mântului Sighet, care inagurează atunci bustul figurei atât de luminoase în istoria acestui ținut care a fost Iancu Mihályi, autorul »diplomelor maramurășene«. Plănuite încă pe ziua de 9 Iunie, când presa a și comemorat după vrednicie me- moria acestui mare român, serbările acestea, la cari se asociază și o vizită a cunoscutului Ate- neu popular dela Iași, vor fi desigur un nou prilej de înălțare sufletească pentru populația maramurășană. Bustul, care se va desveli în ca- drul acestor serbări, ridicat în piața prefecturii, stăpânite azi de unul dintre nepoții celui sâr- bătorit, a costat peste 100.000 Lei, adunați prin colectă publică, în timp relativ foarte scurt, cea- ce încă dovedește că Maramurășul înțelege să aibă toată recunoștința pentru fiii săi mari.

Locale Dumineca viitoare, a treisprezecea după Rusalii, va predica în catedrală pâr. Traian German, directorul liceului nostru de fete.

— Mișcarea politică provocată în întreagă țara de alegerile pentru Camerele agricole a făcut Marția trecută și din Blajul nostru un adevărat câmp de luptă în jurul celor două liste a gu- vernului cu crucea și a opoziției unite cu coasa și secera ei. Rezultatul era de prevăzut, dar cunoscând instrucțiile date organelor adminis- trative și neajunsurile ce se așteptau de pe urma unor veleități puțin onorabile venite din altă parte, lumea era totuși curioasă de propor- ția voturilor. Când s'a știut apoi că față de 1008 voturi ale opoziției, liberalii au avut abia 369 voturi și că lista opoziției a biruit și în județ cu 5967 voturi față de abia 2642 ale guvernului, bucuria Blăjenilor a luat proporțiile unei adevărate serbători căreia i s'a și dat expresia cuvenită în cadrele unei animate conveniri amicale, aranjate Joi seara la restaurantul Handrea.

— Lunea trecută, când s'au împlinit 60 ani dela nașterea M. Sale Regelui, a îmbrăsat și Blajul nostru obișnuita s'a haină de sârbătoare. Liturghia solemnă a fost pontificată de însuși I. Preasfinția Sa pâr. mitropolit Vasile la care s'au ținut și recepțiile îndatinate cu astfel de prilejuri, fiind rugat să tâlmăcească M. Sale sentimentele de omagiu și supunerea preoțimii și credinșioșilor bisericii noastre.

Expoziția națională de produse în stil românesc. Intre 26 August și 10 Sep- temvrie c. se va aranja în Parcul Carol din Bu-

curești, sub prezidența doamnei Clotilda general Averescu, o frumoasă expoziție de țesături, bro- derii, covoare, lucrări și obiecte de artă în lemn sau ceramică ș. a. menite a strânge fondul ne- cesar pentru terminarea clădirii Căminului stu- dentelor »Spiru Haret« din strada Dionisie 74. Participanții la expoziție, cari pentru 105 Lei primesc și o reducere de 75% până la Bucu- curești și înapoi, mai participă pentru aceeași sumă și la tragerea unor premii în valoare de circa o jumătate milion Lei. Fără certificatul de călătorie, biletul, care încă participă la tragerea premiilor, costă numai 42 Lei. — Este o fru- moasă inițiativă culturală, care merită să fie sprijinită. Biletele se pot avea la bănci, librării magazine, precum și la adresa de mai sus a Căminului.

Dela sindicatul presei române din Cluj ni-se cere publicarea următorului aviz: Deoarece o mare parte din persoanele cărora li s'au încredințat spre plasare bilete de-ale »Loteriei Sindicatului Presei Române din Ardeal și Banat« n'au trimis până la această dată nici sumele incasate, nici lozurile nevândute, Sindi- catul Presei s'a văzut nevoit să amâne trage- rea Loteriei pentru ziua de 16 Decemvrie 1925. Amânarea a fost aprobată prin ordinul Nr. 72547 al Ministerului de interne, avându-se în vedere că premiile în valoare de 500000 lei au fost integral depuse la »Banca Centrală pentru Industrie și Comerț« din Cluj. Biletele care se vor mai vinde în acest timp, vor lua parte deasemenea la tra- gere. — **Comitetul.**

Teatru pe Câmpie. În legătură cu sfin- țirea noiei biserici din Râciul de câmpie, repre- zentanța parohiei noastre de acolo aranjează în sara zilei de 8 Septemvrie c. o serată, teatrală susținută de un grup al studenților noștri în teologie și a elevilor clasei VII dela liceul »Papiu Iarian« din Târgu-Murăș. Serata va fi urmată de dans. — Tot aici amintim, că în după amiaza ace- leiași zile se va ținea adunarea de organizare a despărțământului Band al »Astrei«.

Aviz. Despărțământul Blaj al »Astrei« in- vită prin aceasta pe toți membrii și iubitorii de înaintare culturală a poporului nostru la adunarea generală anuală, care se va ținea în comuna Veza Duminecă, în 6 Septemvrie c. orele 16. Pe lângă programul obișnuit, anul a- cesta va avea loc alegerea noului Comitet al

putut teme ca prin o astfel de unire să se periclitaze națiunea, această teamă azi mai poate exista. Urmările unirei, azi mai es, nu mai pot fi decât binefăcătoare.

Sub farmecul impresiilor câștigate la Blaj, vier descrie Ilenei »emoțiile resimțite la rba dela Catedrală, certitudinea lui de a rdsit formula care va împreuna într'o zi e două biserici, care va deschide viitorul, d cele două popoare mai bine informate, vor cunoaște mai mult“.

„Inchipueșteți, spunea el, o slujbă care petrece în decorul strămoșesc al credin- tale, o slujbă românească, în coloarea inchipuirei tale, în ritmul sângelui tău, cu rufumul patriei tale. Nimic nu te supără, mic nu te schimbă, nimic nu-ți vorbește pre străin. Este drama liturgică a bise- rilor tale, vocile ei fără orgă, cuvintele în cărțile tale, ceremonialul cu care ești închinută, solemnitatea și taina lui, acest arat pompos și barbar, această fină sen- sibilitate a Orientului, ceea ce te-a crescut, ea ce ți-s'a cântat în leagăn. Dar dacă starea este ortodoxă, inspirația e cato-ică. Tu ingenunchi în fața credințelor mele. dosul acestei perdele de musică, în dosul estui iconostas populat cu sfinții tăi, cu artirii și ingerii tăi, e vocea Dumnezeu- meu care te chiamă și te aude“.

„Și cu toate acestea, draga mea, eu nu m'am cugetat un moment să-ți cer efortul unei jertfe noue. Eu m'am trezit din iluzi- ile cu cari îmi era plin sufletul la sosirea mea în această țară. Eu nu voi crede în apropierea celor două biserici, înțeleg în o apropiere folositoare, durabilă și rodnică, decât pe măsura ce, reușind a se desface de legăturile unei politici de ambiție și de rivalitate, ele vor intra într'o perioadă nouă, într'o fasă curat evanghelică, fasa cunoaș- terii și a iubirii împrumutate. Până acum încă spiritul lui Machiavelli le îndreaptă pașii. Ele nu-și vor încrucișa calea decât în ziua când vâslele lor se vor umfla de a- dierile apostolice cari suflă dinspre lacul din Galileia“.

„Da, scumpa mea, într'o zi într'un vii- tor pe care-l cred încă destul de depărtat, văd, fără să mă îndoesc, că această bise- rică unită dela Blaj, va deveni catedrala spirituală a țării tale. Dar, vezi, pentru a- ceasta trebuie, că cele două biserici ale noastre, în loc de a cerca să negocieze a- ceastă apropiere prin intrigi mai mult sau mai puțin norocoase, să înceapă mai întâi prin a fi vrednice de aceasta. Pentru ajun- gerea acestui scop, ele vor trebui să piarsă, a ta, acest spirit prea exclusiv național, care i-a îngădit până acum avântul între

frontierele munților și a râurilor voastre; a noastră, cea supunere la ordinele u- nei politice externe care, făcând din ea o vasală și nu o suverană, îi compromite vii- torul în combinațiuni vremelnice, și-i mur- dărește aripile ingerești în mocirlele pă- mântești, în loc de a i-le desfășura spre cer“.

„Cât pentru tine, pe care am să te iau în căsătorie în Franța, în fața unui altar catolic, dar sub vâlul de aur invisibil al logodnicelor ortodoxe, vâlul credințelor tale din Răsărit, te rog să nu-ți întreruși acea pornire sufletească, care te-a determinat să dorești să ingenunchi în catedrala mea din Tréguier, și în fața măreției Romei. Tu vei înțelege atunci, că ceea ce a fost până acum imposibil din cauza unui spirit de domina- țione și de cucerire, în atmosfera mortală a spiritului politic, devine un lucru simplu și ușor prin dragoste, fiindcă dragostea conține toată cunoștința și ea cât ce apare, face să fie lumină în sufletele întunecate prin pasiunile cari ne despart“.

Un final mai frumos nici că se putea. Cartea merită să fie citită din partea ori și cui, și sperăm că nu peste mult, ea va putea fi accesibilă și celor cari nu posed limba fran- ceză.

despărțământului. Tot această adunare va ho-tări și asupra alor două premii, întemeiate de Păr. A. Hârșan: unul de 500 Lei, destinat celui mai bun cor de cântări bisericesti-naționale din despărțământ; altul de 300 Lei pentru celce va înființa o societate de temperanță cu tinerimea. Conducătorii cercurilor culturale sunt rugați să aducă la cunoștința membrilor aceste premii și să ne avizeze dacă în cercul respectiv se găsește vre-un îndreptătit la ele. Blaj, 27 August 1925. — *Directiunea despărțământului Blaj.*

Schimbarea bancnotelor zdrențuite. Administrațiile financiare au primit de curând ordin că toate bancnotele zdrențuite pe cari le vor prezenta cetățenii să le preschimbe cu bancnote noi. Materialul acesta va fi ars, înlocuindu-se cu hârtii noi, pentru ca astfel să înceteze odată mizeria și rușinea de a trebui să primești ca bani ai țării niște zdrențe murdare bune de aruncat pe gunoii.

* **Lecțiunile de pian pentru începătoare și cursurile pregătitoare pentru admiterea în Conservator** predate de **Dna GETA PALEOLOGU** după metodele cele mai moderne, încep la 1 Octomvrie. **A se adresa la Dna Cornelia Hodoș.**

Telefonul „Unirii.”

F. Ilba. Vă mulțumim foarte mult pentru informațiile date apropos de năsbuțiile »Renașterii« dela Cluj. Avizându-ne că ele au fost trimise și numitei reviste, am socotit să nu le utilizăm în acest număr — în care și de altfel avem o altă punere la punct —, ci să mai așteptăm pentru a vedea dacă dd. dela Cluj înțeleg, ori nu, să facă singuri corecturile necesare informației lor calomnioase. În cazul, că nu s'ar simți îndemnați la aceasta, vom fi siliți să o facem tot noi, cari ne-am pus în gând să nu mai lăsăm nedesmințit nici una dintre afirmațiile păcătoase lipsite de orice temeiuri cari totuși au obiceiul de-a face rondul întregii prese ortodoxe, strecurându-se de atâtea ori chiar și în alte publicații, cari n'au posibilitatea de-a controla adevărul celor publicate.

T. Satu-mare. Pentru a lua o atitudine în cauza regretabilului incident din jurul mănăstirii călugărițelor latine de acolo, n'avem încă elementele necesare de judecată. Putem să spunem totuși, că nu găsim a fi în interesul românismului și a ideii de stat, ca în chestii de această natură să se încerce — ales în părțile mai expuse — aranjamente forțate, cari pot să provoace ponusul eventual îndreptătit al celorce și altfel sunt destul de inclinați a nu fi bucuroși de noua stăpânire a țării.

C. Firiza. Ziarul se trimite din 1 Ian. 1924. Până la finea anului curent datorati cu 270 Lei. Un exemplar l-am sistat.

Dr. M. Făgăraș. Am primit suma de 150 Lei. — Achitat până la finea anului curent.

Of. parohial Sumurduc. Adresa am completat-o. Ziarul l-am trimis regulat.

G. Hățegol. Aranjat conform scrisorii Dvoastră.

Capitulul Metropolitan greco-catolic Blaj.

Nr. 118/1925.

CONCURS.

Pentru ocuparea oficiului de contabil la **Administrația Cent. Capitulară** se publică concurs cu termenul de **15 Septembrie 1925.** Retribuția lunară 3500 Lei.

Reflectanții la acest oficiu își vor prezenta cererile provăzute cu documente până la termenul de mai sus.

Blaj, 20 Aug. 1925.

Iacob Popa
prepozit capitular.

77
3 —>

● scădere de 20 %

La curățirea chimică și văpsitul de vestminte.

Kristály,

fabrică pentru văpsit, curățitul chimic și spălătorie cu vapor.

OLUJ.

Reprezentantul din Blaj: TRAIAN NOVAC, comerciant.

Sub tipar:

Insemnări din Italia

Cu ocazia Pelerinajului românesc din 19 Mai—3 Iunie 1925

de A. Lupeanu-Melin

— Numeroase ilustrațiuni. —

o o

Tipărintuse un restrâns număr de exemplare, doritorii acestei cărți să facă prenotări la autor, Blaj.

Prăvălie nouă în Blaj

Hoza & Marcu

prăvălie de manufactură și coloniale
în engros și în detail

Filiala Firmei **VASILE HOZA**
din Sibiu

Are tot felul de mărfuri de manufactură, stofă pentru haine de domni și dame, Pânzării, Zefire, Cretoane, Satinuri, articole D. M. C.

Ornate sacre pentru biserici

Prapori, Potire, Cădelniți, Cruci de mână, Cruci de prapori, cu celea mai convenabile prețuri.

:-: Serviciu ireproșabil :-:

Nime să nu mai comande haine și scule bisericesti, până nu se va convinge de prețurile firmei românești

Hoza & Marcu

Blaj, Piața Inocențin Clain nr. 12.

1 ? (79)

Preoțime! Nou apărut! Invătători!

Comandați imediat cea mai frumoasă și bogată carte de rugăciuni:

„Căderea Fericirii“

de preotul G. Mânzat, care conține 368 pag. cu 26 capitole mari și diferite rugăciuni acomodată pentru orice ocaziune, fiind aprobată de I. P. S. S. dl Episcop de Gherla Dr. Iuliu Hossu sub Nr. 581—1925.

S'a pregătit în următoarele legături:

In carton tare > 85—
> până fină cu cruce aurită > 140—
> piele lux, pe hârtie velină
pentru dame > 280—

Pentru școlari se recomandă cele cartonate, à 85 lei.

La librăria **ANCA Cluj.**

Preoți! Cereți:

„Predici la Morti“

de Prot. I. Marga. Prețul 45 lei.

La comandă anticipați prețul plus 10 Lei porto.

5—20 (67)

Buzdughină & Hoza

Intreprindere românească

SIBIU

TURNĂTORIE DE FONTĂ ȘI METAL
ATELIER MEHANIC
MAȘINI DE TREERAT
MORI, MOTOARE, CAZANE.

TURNĂTORIE DE CLOPOTE din cel mai bun material, cu garantarea cuvenită și prețurile cele mai solide.

(33) 16-?

■ CUMPĂRAM aramă veche, în
□ orice cantitate, precum și tuci
vechi de mașini.

Oficiul parohial greco-catolic, Craifalău

LICITARE.

Curatorul bisericii greco-catolice de Craifalău, județul Târnava mică, publică pe ziua de 13 Septembrie a. c. orele 5 p. m. licitație prin oferte închise pentru zidirea bisericii. Ofertele se vor înainta oficiului parohial acolo.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrul, se invită prin aceasta a lua parte la licitația. Informații se pot lua la fața locului.

Craifalău, la 20 August 1925.

George Vamoș

paroh.

Ioan Nemeș

curator.

2-2 (82)

Institut Français — Târgu-Mureș.

Aviz

Institutul francez deschide anul acesta primele 3 clase liceale, un curs de preparație pentru bacalaureat și cursuri speciale.

Deschiderea cursurilor va avea loc la Târgu Mureș.

Inscrierile sunt primite până la 13 Septembrie la »Institut français« Str. V. Alexandru Târgu Mureș.

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 25—52

Mare asortiment

de mărfuri din Cehoslovacia ca: Zefire,

Delenuri, Satinuri, Ba-

smale etc., precum și o-

dăjdii bisericesti: Vestminte

și Prapori din cele mai bune

stofe elvețiene, apoi Potire, Că-

delnițe, Cruci de mână și Cruci de

prapori cu prețuri convenabile.

● Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande

din alt loc până ce nu se va con-

vinge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.